

СТАНОВИЩЕ

от проф. дн Любен Владимиров Витанов СУ „Св. Кл. Охридски“ за дисертационен труд за присъждане на ОНС „Доктор“ по научна специалност „Методика на обучението по техника и технологии“, професионално направление 1.3. Педагогика на обучението по..., на тема „Коучинг за кариерно ориентиране в обучението по технологии и предприемачество“, разработен от докторант редовна форма на обучение Десислава Михайлова Александрова с научен ръководител: доц. д-р Димитър Искрев.

Становището е изготвено съгласно заповед 2572/15.11.2022 г. на Ректора на ЮЗУ „Неофит Рилски“.

I. Обща характеристика на дисертационния труд

Трудът е посветен на актуален и важен за методиката на обучение по технологии и предприемачество проблем: стратегиите за подкрепа кариерното ориентиране на учениците.

Изследването в дисертацията е научно добре издържано и показва професионален научно-изследователски подход и резултати по основните теоретико-експериментални параметри на темата.

Проучени и систематизирани са много и разнообразни литературни източници – теории, методики на обучение, педагогическа практика и др. В изследването се вижда личното мнение и оценката на докторантката по всички педагогически проблеми.

Дисертационният труд е в обем от 124 стандартни страници с разнообразни приложения разположени на 50 страници. Посочени са 83 източника - 18 на латиница, 65 на кирилица и 9 електронни източници. Изследването е добре илюстрирано с диаграми, таблици, схеми, изображения и фигури.

Основният фокус на проучване и анализ е насочен към създаване и експериментално апробиране на модел за прилагане на коучинг технология за кариерно ориентиране в обучението по технологии и предприемачество в училище.

Хипотезата, целта и задачите на изследване са добре формулирани и структурирани. Много добре е планирана и организирана и методиката на изследване, включително и проведените експертни оценки.

Тя позволява да се постигне основната цел на дисертацията – разработване и апробиране на теоретико-експериментален модел за прилагане на коучинг технология за формирането на кариерни нагласи у учениците за планиране и избор на бъдеща професия и образование.

Смятам, че така избраната методика на изследване създава много добра основа за постигане на тази цел, насочена към научно-практически отговор на задачите, решавани в дисертационния труд.

В първа глава се прави добре подбран и подреден анализ на коучинга, като педагогически подход, изкуство, наука и практика, насочени към подпомагане

на личностното и професионално ориентиране на учениците. Систематизиран е международен опит, описани и подредени са полезни определения, становища и разбирания за този сложен педагогически феномен. Добре е структуриран и анализът на коучинг уменията.

Много добре са систематизирани и анализирани важни тенденции за кариерно ориентиране, както и възможностите на коучинг подходи, методи и техники на преподаване и учене по технологии и предприемачество.

Подбрана и добре анализирана е полезна научно-методическа информация, включително и за новата коучинг роля на учителят по технологии и предприемачество.

Втората глава описва експерименталното изследване на докторантката. Правят много добро впечатление от научна и методична гледна точка теоретичният модел за прилагане на коучинг технология за кариерно ориентиране в обучението по технологии и предприемачество. Неговото описание и предложените методически варианти, теми, задачи и дейности са отлично структурирани, описани и приложени в разнообразни експериментални педагогически дейности. Много добро впечатление правят приложените коучинг ситуации и дейности за кариерно ориентиране.

Моделът е успешно апробиран с практико-приложна и оценъчна ориентация.

Ефективността на предложената методика е много добре описана в анализа на резултати от педагогическия експеримент в третата глава. Много добре са проведени експертната оценка и анализа на кариерните нагласи в обучението по технологии и предприемачество. Те показват ефективността на отделните методи и техники на обучението по предприемачество.

Много добре са приложени разнообразни показатели и критерии за оценка, което прави анализа достоверен и научно обоснован.

Добре подбрани и структурирани са и изводите.

II. Оценка на научните и практически резултати и приноси на дисертационния труд

Рецензираният дисертационен труд представлява самостоятелно научно-практическо изследване, актуално и значимо за педагогическата теория и практика.

Смятам, че дисертацията има следните важни приноси:

- систематизирани са опит и идеи за прилагане на модерен подход в обучението по технологии и предприемачество,
- структуриран и апробиран модел за прилагане на коучинг технология за кариерно ориентиране на учениците,
- разработени и апробирани са учебни ситуации, методи и дейности за кариерно ориентиране по технологии и предприемачество.

III. Публикации, свързани с дисертационния труд

Резултатите от разработваните в дисертационния труд проблеми са описани в 6 публикации, с които се прави успешно представяне на резултатите в научната и педагогическата специализирана литература. Основната част от публикациите е в реферирани международни научни издания.

IV. Автореферат и справка за приносите

Представеният автореферат отговаря на изискванията и съответства точно на съдържанието на дисертационния труд. Справката за приносите отразява конкретните постигнати научни и методически резултати.

V. Критични бележки и препоръки

Мога да посоча и някои препоръки:

- Смятам, че работата би спечелила, ако акцентът е поставен не само към кариерното ориентиране, но и към неговите мотивационно-действени компоненти за кариерно развитие. Смятам, че това е важна част от обучението по технологии и предприемачество, особено в прогимназиален и първи гимназиален етап на образованието.
- В експерименталния модел можеше да бъдат включени и други важни елементи на кариерното ориентиране, например оценката на преносими и професионални умения, самооценка и др.
- В анализа на ефективността на педагогическото проучване можеше да се включат и някои други методи за изследване, например тестови задачи и казуси, симулативни игри и структурирани наблюдения.

VI. Заключение

В заключение считам, че представеният за защита дисертационен труд съответства на изискванията за присъждане на образователната и научна степен “доктор”.

Проведените изследвания, експерименталната работа и научно-приложната значимост на дисертацията и нейните приноси ми дава основания да предложа на научно жури да вземе решение за присъждане на образователната и научна степен “доктор” на Десислава Михайлова Александрова.

20.12.2022 г.

Член на журито:

(проф. дн Любен Витанов)

STATEMENT OF OPINION

by Professor Lyuben Vladimirov Vitanov, PhD, Sofia University "St. Kl. Ohridski" regarding the dissertation for award of PhD in scientific major "Methodology of teaching in engineering and technology", professional field 1.3. Pedagogy of Education in..., on the topic "Coaching for career guidance in technology education and entrepreneurship", developed by full-time PhD student Desislava Mihaylova Aleksandrova with a research supervisor: Associate professor Dimitar Iskrev.

*The Statement of Opinion is drawn up pursuant to an order
2572/15.11.2022 by the Rector of the South West
University "Neofit Rilski".*

I. General characteristics of the dissertation

The work is devoted to a topical and important problem for the methodology of teaching technology and entrepreneurship: strategies to support students' career guidance.

The research in this dissertation is scientifically sound and demonstrates a professional research approach and results on the main theoretical and experimental parameters of the topic.

Many and varied literature sources have been studied and systematized - theories, teaching methods, pedagogical practice, etc. The personal opinion and evaluation of the doctoral student on all pedagogical problems is visible in the research.

The dissertation is 124 standard pages with various appendices spread over 50 pages. 83 sources are listed - 18 in Latin, 65 in Cyrillic and 9 electronic sources. The study is well illustrated with diagrams, tables, charts, images and figures.

The main focus of the research and analysis is aimed at creating and experimentally testing a model for applying coaching technology for career guidance in technology and entrepreneurship education in schools.

The hypothesis, aim and objectives of the study are well formulated and structured. The organization and methodology of the study, including the expert evaluations conducted, is very well planned.

It allows to achieve the main goal of the dissertation - development and testing of a theoretical-experimental model for the application of coaching technology for the formation of career attitudes in students for planning and choosing a future profession and education.

I believe that the research methodology chosen in this way creates a very good basis for achieving this goal, aimed at a scientific-practical answer to the tasks addressed in the dissertation.

Chapter One provides a well-selected and organized analysis of coaching as a pedagogical approach, an art, a science, and a practice aimed at helping

the personal and professional orientation of students. International experience is systematized, useful definitions, statements of opinion and insights of this complex pedagogical phenomenon are described and arranged. The analysis of coaching skills is also well structured.

Important career guidance trends are very well systematized and analyzed, as well as the possibilities of coaching approaches, methods and techniques of teaching and learning in technology and entrepreneurship.

Useful scientific and methodological information is selected and appropriately analysed, including the new coaching role of the technology and entrepreneurship teacher.

The second chapter describes the doctoral student's experimental research. The theoretical model for the application of coaching technology for career guidance in technology and entrepreneurship education makes a very good impression from a scientific and methodological point of view. Its description and proposed methodological options, topics, tasks and activities are well structured, described and applied in a variety of experimental pedagogical activities. Very good impression is made by the applied coaching situations and career guidance activities.

The model has been successfully tested with a practical-applied and evaluative orientation.

The effectiveness of the proposed methodology is very well described in the analysis of the results of the pedagogical experiment in the third chapter. The expert assessment and analysis of career attitudes in technology education and entrepreneurship are very well conducted. They show the effectiveness of different methods and techniques of entrepreneurship education.

A variety of indicators and evaluation criteria are very well applied, making the analysis credible and scientifically sound.

The conclusions are well chosen and structured.

II. Evaluation of the scientific and practical results and contributions of the dissertation paper

The peer-reviewed dissertation is an independent scientific and practical research, relevant and significant for pedagogical theory and practice.

I believe that the dissertation has the following important contributions:

- experiences and ideas for applying a modern approach in technology and entrepreneurship education are systematized,
- a structured and tested model for the application of coaching technology for career guidance of students,
- developed and tested learning situations, methods and activities for career guidance in technology and entrepreneurship.

II. Publications related to the dissertation paper

The results of the problems developed in the dissertation are described in 6 publications, which successfully present the results in the scientific and pedagogical specialized literature. The main part of the publications is in referred international scientific journals.

IV. Abstract and contribution report

The submitted abstract meets the requirements and corresponds exactly to the dissertation content. The contribution report reflects the specific scientific and methodological results achieved.

V. Critical comments and recommendations

I could also point out some recommendations:

- I believe that the work would benefit if the focus was not only on career guidance but also on its motivational-action components for career development. I think this is an important part of teaching technology and entrepreneurship, especially in junior high and high school.
- The experimental model could have included other important elements of career guidance, e.g. the assessment of transferable and vocational skills, self-assessment, etc.
- Some other research methods could have been included in the analysis of the effectiveness of the pedagogical study, for example, test problems and case studies, simulation games and structured observations.

VI. Conclusion

In conclusion, I believe that the dissertation submitted for defense meets the requirements for the award of the educational and science degree of PhD.

The conducted research, the experimental work and the scientific and applied significance of the dissertation and its contributions provides me reasons to propose to the scientific jury to adopt a decision on awarding the educational and scientific degree of "Doctor" to Desislava Mihaylova Aleksandrova.

20.12.2022

Member of the jury:

[sgd. ill.]

(Prof. Dr. Lyuben Vitanov)